ABONAŢII „UNIVERSULUI"

cari vor trimite direct secțiunii „Universul" Buc. C-lea Griviței 23

LEI 220 LEI

vor primi

O POLIȚA NOUĂ DE ASIGURARE de 20.000 Lei cu drept de participare la tragerile de amortizare și de premii.

Acești abonați ai „Universului" primesc scutire de rate pe baza abonamentului și anume: pentru fiecare abonament anual se eliberează de plată 4 rate lunare a lei 220.—, dela sfârșitul asigurării. In felul acesta, durata plății primelor care pentru această asigurare este de 10 ani se reduce pentru abonat la 7 ani.

Odată cu polița de asigurare vor mai primi în dar:

UN SFERT DE LOZ AL clasei 2-a a LOTERIEI STATULUI din

27 și 28 Iulie 1941

iar la achitarea ratei a 4-a lunare

UN CUȚITAȘ M-del „Franco-Română" cu 2 limbi și un tirbușon

și la achitarea ratei a 12-a lunare

UNA CASETA cu 6 CEȘTI și 6 FARFURIOARE DE KARLSBAD

SE POATE CERE TRECEREA DELA O ASIGURARE VECHE LA O ASIGURARE NOUĂ, IN CONDIȚIUNILE SUS ARĂTATE

Veghea României

(Urmare din pag. I-a)

tră ca Stat, năvălirile barbare cu tot cortegiul lor de tragedii nu ne-au zdruncinat echilibrul sufletesc și nici increderea în ursita noastră. Și ceeace e mai impresionant e că, izolați în mijlocul unor popoare de altă origină, noi nu am pierdut o clipă conștiința obârșiei romane și nici a misiunei pe care, ca descendenți ai legionarilor lui Traian, ne-am asumat-o în Valea Dunării.

Fie că aveam de apărat credința strămoșească, căminul sau dreptul de a trăi în respectul și cinstea vecinilor, noi ne-am făcut totdeauna cu prisosință datoria. Niciodată însă Românul nu era mai temerar, mai avântat, mai aprig decât atunci când își dădea seama că luptă pentru o cauză ce depășește interesele sale proprii. Rolul de sentinelă hărăzit de Roma imperială îi intrase parcă în sânge, iar răspântia plină de primejdii la care soarta îl așezase îi întărise și mai mult credința că ursita lui în lume e să stea de veghe.

Războiul la care luăm acum parte e menit să stăvilească puhoiul doctrinelor anarhice ce au prins din nenorocire, adânci rădăcini în fosta Rusie țaristă. In sufletul soldatului nostru nu vibrează numai dorința de a răzbuna umilirea suferită anul trecut, ci totodată hotărîrea de a îndepărta definitiv de meleagurile noastre revoluția destrămătoare.

Sângerând astăzi pe câmpiile Prutului și în Valea Nistrului, noi reînodăm firul tradiției apărată cu atâta vrednicie de înaintași. Arcașii lui Mircea cel Bătrân și plăeșii lui Ștefan cel Mare n'au apărat numai moșia strămoșească, ci întreaga creștinătate amenințată atunci de imperialismul otoman. Iar acum mai bine de 20 de ani, când soldații lui Ferdinand I au luat armele contra lui Bella Kuhn, ei n'au făcut războiul României, dar războiul ordinei europene.

Cruciada pe care am pornit-o acum alături de Germani ridică prestigiul românesc în lume. Căci modul cum e tratată populația civilă de bolșevici, groaza lor de a cădea prizonieri, împușcarea răniților prinși, dovedesc că sentimentul umanității, pe care Românii l-au cultivat cu grijă în cele mai aprige perioade ale istoriei lor, e complect atrofiat astăzi în Rusia Sovietică. In locul lui o ură nestinsă contra celor ce trăesc dincolo de hotarele comunismului, întreținută printr'o izolare totală de lumea exterioară.

Nimic nu poate fi mai salutar, în epoca groaznică pe care o parcurgem, decât încercarea făcută cu atâta bun simț și adâncă prevedere de a descătușa sufletul soldatului rus din fanatismul actual al falsei lui convingeri. Informația apărută zilele trecute în ziare, că un grup de prizonieri bolșevici au fost duși la biserică, a umplut de bucurie inima oricărui bun creștin. Iată o propagandă sănătoasă menită să schimbe total atmosfera în care un mare popor trăește din nenorocire astăzi.

Nu prin săparea unei prăpastii între națiuni, nu prin disprețul arunct permanent peste hotare, nu prin înăbușirea oricărei critici înlăuntrul cadrului de Stat, civilizația poate progresa. Ea s'a creiat printr'o pătrundere și apropiere permanentă a intereselor, aspirațiilor și drepturilor naționale, prin cristalizarea și făurirea unei credințe comune și mai ales prin respectul manifestat față de drepturile individuale. Nici o doctrină socială al cărei țel principal nu e îmbunătățirea condițiilor de viață ale individului și a familiei lui, nu poate fi viabilă.

Când omul încetează de a fi, înăuntrul unei organizații sociale, subiect ci devine obiect, viața se transformă pe nesimțite în cea mai ineptă tiranie.

Am constatat ce înseamnă întronarea comunismului în societățile organizate. Dorința de nivelare merge atât de departe încât individualitățile nu numai că nu se pot desvolta la sânul lui, dar sunt strivite înainte de a putea da măsura însușirilor lor. Concurența vieții, atât de necesară pentru progresul individual, e suprimată ca inutilă. Statul trebue să aibă grije de toți, căci lui îi aparțin și bunurile pământești și dreptul de a gândi și acționa și sufletele oamenilor.

Războiul din Orient va smulge de pe obrazul conducătorilor bolșevici masca falsei lor doctrine egalitare, în dosul căreia se ascunde masca falsei lor doctrine egalitare, în dosul căreia se ascunde cea mai odioasă exploatare a instinctelor josnice.

Incă odată, România nu-și desminte nobila ei misiune în lume.

Constantin Hentzescu

Inmormântarea eroului sublocotenent in rezervă Adam P. Ioan, in com. Socariciu

Călărași, 24 Iulie

In ziua de 23 Iulie, s'a făcut în comuna Socariciu, din jud. nostru, înmormântarea eroului sublocotenent rez. Adam P. Ion, din acea comună, mort la datorie în lupta sfântă pentru desrobirea fraților români și biruința sfintei cruci în lupta contra barbariei bolșevice.

La această solemnitate, care a avut caracterul unei manifestațiuni patriotice, au luat parte numeroși colegi și prieteni ai eroului. Au asistat deasemenea toți fruntașii comunelor vecine, precum și mai mulți funcționari ai Băncii Naționale din Călărași, unde Adam P. Ion avea serviciul și unde se bucura de cele mai bune aprecieri.

Onorurile au fost date de un pluton de infanterie cu muzica militară.

Farmaciile de serviciu

Camera de gardă pentru cazuri urgente de faceri în timpul nopții telefon 3.71.88, orele de serviciu 8 seara — 8 dimineața.

Farmaciile de serviciu în timpul zilei și nopții, între orele 13—15 și dela ora 20, numai pentru executarea rețetelor medicale în cazuri urgente

LUNI

Pierro Andrei, calea Victoriei 14, I, 3.76.66; Vasiliu G. D., calea Victoriei 68, I, 3.69.20; Frunză El. Popescu, b-dul Regele Carol 23, I, 4.52.04; Stern Herman, calea Văcărești, 39, I, 3.45.76; Fichman Nahman, str. Sf. Apostoli 52, I, 3.65.40; Nistor Traian, calea Griviței 112, II, 4.91.84; Ciocoiu George, str. Știrbey Vodă 55, II, 5.15.25; Cotinghiu Ion, b-dul Banu Manta 7, II, 4.10.36; Paleacu Mihail, b-dul Filantropia 103, II; Urseanu Gh., b-dul Tache Ionescu 12, III, 2.86.22; Dr. Voitinovici A., calea Victoriei 206, III; Sotirescu A., șos. Ștefan cel Mare 2, III; Vaeni C-tin, str. Romană 17, III, 2.01.48; Drăguș George, str. Viitor 114, II, 2.33.46; Pibicescu Tempeanu, calea Călărași 240, IV, 3.67.63; Niculescu M. Stănescu, b-dul Pache 34, IV; 3.24.73; Georgia Nicolae, str. Th. Speranția 1, IV, 3.78.63; Nicolescu B. Alex., calea Șerban Vodă 147, V, 5.37.22; Cristidi Ioan, calea Rahovei 265, VI, 3.82.37; Dr. Ullman Ludovic, str. Dr. Davila 7, VI, 3.00.30.

Memento

CALENDAR

LUNI, 28 IULIE 1941

Ortodox: Ap. Prohor, Nicanor Timon și Parmene.
Catolic: Samson.
Protestant: Siegfried.

Incheierea păcii dela București, după războiul balcanic (1913).

Răsăritul soarelui, 4.53; apusul soarelui, 19.50.

FAPTE ȘI GANDURI DIN ALTE VREMI

28 IULIE

1823. Ordinul Vistiernicului Petrache Sturdza către Constantin Popovici, pentru prinderea tâlharilor, pedepsirea lor și ce trebue să facă cu lucrurile găsite la ei de furat.

Și scrie Vistieria către Sărdarul Constantin Popovici astfel: „S'a primit înștiințarea dumi-tale din 26 a următoarei luni împreună și cu carte gospod încredințată de vornicii și fruntașii satelor, că s'a cetit în auzul tuturor după poruncă și s'a văzut cele cuprinse și dar dumnia-ta și după aceasta nu vei conteni a face adesea cercetări și pe supt cumpăt și în ivală, după cum va urma trebuința, priveghind și pe acei rănduiți pe acóle, de urmează după poroncile Vistieriei. Pentru tâlharii lipoveni ce s'au prins cu două epe de furat și că le-ai dat păgubașilor și că puindu-i la cercetare au mai arătat și alte furtișaguri și că s'au dat și acele păgubașilor foarte bine ai făcut. Iar pentru că Dumnia-lor dregătorii, după întoarcerea Dumnitale din ținut ți-au poroncit caii să-i dai la Domnia-lor și că ți-au poroncit că nu ai voe a cerceta și cu bătae pre tâlhari, ți se arată că întâmplându-se a prinde tâlhari, ai voie a-i cerceta, precum va urma trebuința și lucrurile ce se vor găsi la dânșii de furat și se vor găsi și păgubașii, îndată să le dai, fără a opri cel mai mic lucru, trăgându-ți în osteneală Dumni-tale aceia ce cu mulțumire lor vor primi a da, iar pentru acele ce nu se vor arăta păgubași, oprindu-le la Dumnia-ta vei trimite izvod la Vistierie, după care vei primi poroncă de urmare; iar tâlharii ce vei prinde alăturând tacrir de cercetare ce vei face, să-i trimiți la Dumnia-lor dregătorii, ca prin Dumnia-lor să se trimită la criminal, întru acest chip vei urma neapărat în toată vreme".

GEORGE DINCA

RADIO

LUNI 28 IULIE 1941

RADIO ROMANIA - RADIO BUCURESTI

6.00—7.30: ORA DIMINEȚII: Deschiderea emisiunii; Marșuri (discuri); Radio-Jurnal (I. p. 1-a); Concert de fanfară româno-german; Radio-Jurnal (I. p. 2-a); Inchiderea emisiunii (PROGRAM SUPRAPUS PE FOND MUZICAL)

12.00: Muzică de prânz. Orchestra Costică Tandin; La urechea podului; Horă; Bugheanul-brâuleț; Jocuri din Basarabia culese de Vasile Popovici; Moldovenească; Congazu; Hora boerească; Foarfecele; Coasa și Păl mălța; Ardeleana și Tarina din Abrud; Pelin beau, pelin mănânc; Hora șapte scări și Brâulețul din Muscel.
12.30: Jurnal în limba ucraineană.
12.45: Jurnal în limba rusă.
13.00: Ora oficială. Radio-Jurnal (II); Jurnal cultural și agricol.
13.15: Continuarea programului Orchestrei Costică Tandin; Joc din Segarcea-Dolj; Arii românești (solo țambal; Mielu Vișan); Arii oltenești; Frunză, Ciobănașul și Șapte săptămâni din post; Jocuri din Romanați; Cântece și jocuri ca la Gorj.
13.50: Serviciul de știri germane.
14.00: Ora oficială; Radio-Jurnal (III).
14.30: ORA OSTAȘULUI.
15.30: ORA RANIȚILOR.
16.30: Inchiderea emisiunii de prânz.
17.30: Ora oficială. Radio-Jurnal (IV).
17.45: UNIVERSITATEA RADIO. Ciclul „Mari invențiuni technice moderne" „Avionul" de Lt. comandor Andrei Ioan.
18.00: SALZBURGUL. Muzică de Mozart.
19.00: Cronica științifică.
19.15: Jurnal în limba ucraineană.
19.40: Jurnal în limba rusă.
19.50: Serviciul de știri germane.
20.00: Ora oficială. Radio-Jurnal (V).
20.15: Cronica socială. Inchiderea emisiunii pe Radio România și Radio București.
EMISIUNE PENTRU STRAINATATE PE UNDA SCURTA DE 34,4 m. Semnal.
22.50: Emisiune în limba greacă.
23.00: Emisiune în limba germană. Muzică (discuri).
23.20: Emisiune în limba italiană. Muzică (discuri).
23.40: Emisiune în limba franceză. Muzică (discuri).
24.00: Emisiune în limba engleză. Muzică (discuri).
0.15: Inchiderea emisiunii.

TEATRE

COMEDIA: Fetița ta.
REGINA MARIA (Alb și Negru): O soacră frumoasă.
LUPTA ȘI LUMINA: Hocus-Pokus.
SAVOY: Firfirică cu Vasilache.

Cinematografe

ARO: O noaptea hotărîtoare și Jurnale de războiu.
SCALA: Demonul din umbră, Cruciada contra bolșevismului seria 2 și Jurnal O. N. C.
CAPITOL: Frații Marx la circ și jurnal: Cruciada contra bolșevismului partea doua
REGAL: Casa Rothschild și Cruciada antibolșevică jurnal românesc O. N. C.
SELECT: Clubul tinereții și jurnal U. F. A. nr. 2 și jurnal românesc. nal Ufa Nr. 513.
FEMINA: Aripi noui și Ediție specială Nr. 2.
PALAS BULEVARD: North West Passage și jurnal.
ELYSEE: Cruciada antibolșevică cu ultimele noutăți depe front și Prima aventură.
ROXY: Cântecul visului.
ARPA: Impușcături la graniță. Jurnal.
TRIANON: Calea spre fericire și Partea a doua a cruciadei contra bolșevismului, ofensiva spre Moscova.
FORUM: Intre viață și moarte. Cruciada contra bolșevismului II și Desrobirea Bucovinei.
OMNIA: Casa din Malta, jurnal românesc Nr. 2 și U. F. A.
ALCAZAR: Ultimul Rond. Cruciada contra bolșevismului.
„AIDA" Anton cel groaznic. Jurnal de război nr. 2. Complectare.
AMERICAN: Asediul Alcazarului. Cruciada contra Bolșevismului.
BARCELONA: Victoria din West jurnal O. C. R. și completare.
BIRUINȚA: Ultima Baricadă. Melodia Bombardează Dușa Petrovan. Jurnal românesc de război nr. 2.
BITOLIA: Paradisul burlacilor. Cruciada contra bolșevismului. Jurnal de răsboi.
CARMEN: Zenobia. Jurnal U. F. A. de război.
COTROCENI: Căpitanul de poștă. Cruciada contra bolșevismului.
CRANGAȘI: Suferințele tânărului Werther. Trupa de reviste Georgescu-Iași. Jurnal și complectare.
CARMEN SYLVA fost Lucifer: Kora Terry. In marș spre Moscova și Trupa de reviste Georgescu-Iași.
DICHIU: 1 contra 100; jurnal și trupa de reviste Dan Boerescu.
DACIA: Tarzan stăpânul junglei și Cruciada contra bolșevismului.
DIANA: S. O. S. Carfax operă complectă). Jurnal nr. 1 și Trupa Jan Tomas.
EDISON: Ora fatală și trupa Ghiduș.
GLORIA: Drum bun M. Lester și complectare.
FRANKLIN: Secretul, Războiul nostru sfânt și Jurnal U. F. A.
FLORIDA: Elisabeth și Essex. Cruciada contra bolșevismului.
IZBANDA: Mâini descătușate și Jurnal de răsboi.
ILEANA: Umbra trecutului și Cruciada contra Bolșevismului.
LIZEANU: Panică în Univers. Jurnal O. N. C. Complectare.
LIA: La Răspântie. Jurnal și complectare.
MARCONI: Evreul Suss (a șasea săptămână). Jurnal de război nr. 3 și Trupă de reviste M. Bejan.
MARNA: Când femeia spune nu Jurnal românesc de război. Tatăl și fiul și Trupa de reviste Titi Mihăilescu.
MEXIC: Insula emigranților, 2 jurnale și completare și trupă de artiști.
MILANO: Casa din Malta și jurnal.
MODEL: D. III. 88. Camarazi de zbor și jurnal de război din Balcani și jurnal O. N. C.
MIORIȚA: Focul din Chicago și Jurnal U.F.A
NONI: Răsbunarea zeului Siva și jurnal O. N. C.
NERO: Când felinarele se sting și Jurnal nr. 2. Ostași treceți Prutul.
NISSA: Femei în lanțuri și Jurnal de război Ufa.
ODEON: Răsărit de Soare și Jurnal de război.
PACHE: Fugarii. Jurnal de război nr 2.
PELEȘ: Bengali. Războiul nostru sfânt.
PARIS: Vacanța și jurnal O. N. C. nr. 2.
REX: Cleopatra, Jurnal de război UFA. și complectare.
ȘIC (Bulevardul Filantropiei, 115): Emancipata și Cavalcada Fantastică.
TOMIS: Dragoste Imperială. Jurnal de război.
SPLENDID: Pantera neagră și Comicul Iulian.
TRIUMF: Dispariție senzațională. Jurnal O. N. C. și U. F. A.
TEATRUL CULTURAL REGELE MIHAI I, București Noi: Panică în Venus, jurnal și Trupă de artiști.
UNIC: Femei în lanțuri. Jurnal și complectare.
UNIREA: Mezalianța. Jurnal U. F. A. de război.
VOLTA BUZEȘTI: Misterul din Santona. Cruciada ed. II-a jurnal și comp. Georgescu-Iași.
VENUS: Raza Morții (Sbucium). Jurnal românesc și complectare.
VOLGA: Alarma din miezul nopții. Cruciada contra bolșevismului. Jurnal O. N. C.
VERGU: Copii în luptă cu viața Julian în Coana Manda contra bolșevicilor.

EXPOZIȚII

MUZEUL NAȚIONAL DE ISTORIE NATURALĂ „GRIGORE ANTIPA", șos. Kiseleff nr. 1.
DOMNIȚA ANASTASIA 8. — Expoziția permanentă de cusături românești și scoarțe „Elisabeta Cosco", sub conducerea d-nei Olga Cosco-Malcan.
ATENEUL ROMAN: Inchis pe timpul verii.
MUZEUL INDUSTRIAL: (Parcul Carol I) Duminica și sărbătorile 4—9.
MINISTERUL PROPAGANDEI (str. Wilson): Munții Apuseni — expoziție de fotografii.
BIBLIOTECA PUBLICA A ATENEULUI ROMAN. — Deschisă în toate zilele de lucru dela 4-7 d. a. Intrarea liberă.
CENTRALA CASELOR NAȚIONALE, calea Victoriei 52: cusături, covoare românești și jucării.
MUZEUL SILVIC (Parcul Carol I), deschis publicului: Dumineca, orele 10—13 și 17—20. Joia: orele 17—20.
CASA SIMU MUZEU. — Pictură și sculpturi alese din școala română și franceză, deschisă în aceleași zile și ore ca și Muzeul Simu.
SALA „ORFEU" (calea Victoriei, et. I): Milita Petrașcu, sculpturi și desene. (Deschis până la 20 Iulie).
COLECȚIILE AL. CANTACUZINO (str. General Budișteanu nr. 24), Cărți vechi, mărci poștale, etc. Deschis Miercurea între orele 3-6 și Duminica dela 10 la 12.
MUZEUL DE ARTĂ RELIGIOASĂ din str. Știrbey Vodă 39, Joia, Duminica și sărbătorile legale.
STR. ȘTEFAN MIHĂILEANU, 23 (casele bisericii Popa Soare), Colecția prof. N. Ionescu. Duminica și sărbătorile 10—12.

IN DRUM SPRE CERNĂUȚI

(Urmare din pag. I-a)

Țăranii spun că aceste deportări se făceau în urma denunțurilor ovreilor cari peste tot erau funcționarii regimului comunist. Unii din țărani au scăpat dormind noaptea prin păduri și copaci ca să nu-i găsească poliția acasă.

Ne vânau — îmi spune un țăran din satul Mihalcea, — cum vânează hingherii câinii.

Din Mihalcea au deportat 168 de familii, din com. Mahala 1000 de persoane împreună cu copiii, din Boian câteva sute de locuitori.

Nu e sat în care să nu fi fost ridicați români și duși în fundul Rusiei.

Deportările pe scară întinsă s'au făcut în preajma războiului. Gospodăriile și casele acestor nefericiți bucovineni au rămas pustii.

Vecinii le lucrează ogoarele cu nădejdea că se vor întoarce și ei acasă cândva.

E atâta jale pe plaiurile blândei Bucovine, că te cuprinde un fior de adâncă întristare și ți se strânge inima de durere ascultând pe țărani vorbind.

Moșneagul Gh. Flondora din comuna Ceahura în vârstă de 75 de ani, cu înfățișare de vechi plăeș, întâlnindu-l în drum spre Cernăuți, l-am întrebat:

— Moșule, cum a fost pe aici sub bolșevici?

— Am trăit ca în iad, începe moș Flondora să vorbească apăsat. Ne-a robit și ne-a prădat, ne-a luat și dobitoacele. Rușii și jidanii erau ca viermii neadormiți. Nu știu cum o fi în iad, însă iadul l-am văzut pe pământ sub stăpânirea bolșevicilor".

Țăranii erau scoși la munci grele fără să li se plătească. Trebuia să tae lemne în păduri și să le ducă la orașe, să facă drumuri și lucrări la fortificații. Parte din aceste fortificații neterminate, le-am văzut în drumul nostru. Uriașe grămezi de piatră, lemne, ciment și nisip au fost transportate cu truda țăranului bucovinean în robie, și lăsate în părăsire. Bolșevicii n'au mai avut timp să le termine.

O caracteristică deosebită prezintă țărănimea care a suferit un an de zile silnicia comunistă, din punct de vedere social și economic. Avea țăranul bucovinean în ținuta lui o mândrie pe care o moștenise din trecutul îndepărtat al acestui ținut presărat cu atâtea urme de vitejie românească.

In portul lui, în gospodăria lui, se putea vedea acea grijă, isvorîtă dintr'un simț de noblețe. Regimul comunist i-a adus însă într'un hal de sărăcie, că astăzi umblă cu hainele peticite și cu picioarele goale.

Bolșevicii i-au impus la biruri în natură și în bani.

Erau obligați să dea o parte din recolte, în raport cu suprafața cultivată, stăpânirii să dea vite lână de pe oi, păsări, ouă etc.

Cine avea doi cai, i se lua unul.

Viața fiind foarte scumpă ei nu mai puteau cumpăra aproape nimic.

O pâine costa o rublă și jumătate, ceiace revenia la 60 lei. Un costum de haine din stofă de proastă calitate, vreo 17.000 lei.

Pe deoparte teroarea deslănțuită de administrație, iar pe dealtă parte jefuirea de bunuri și birurile grele au adus țărănimea din Bucovina de nord în stare de mizerie.

Odată cu eliberarea ei de sub stăpânirea iudeo-comunistă, a început să-și recapete increderea în puterea ei de muncă, să iasă la câmp, să îngrijească semănăturile și să adune grâul, având siguranța că nu va mai fi jefuită de străini.

Vom continua să redăm cronologic constatările și impresiile, culese în această călătorie, sub toate aspectele, în măsura în care voiu avea prilejul să vizitez ținuturile eliberate.

Pentru mâine vom reda aspecte din Cernăuți.

C. ȘOLDAN

O DATORIE

(Urmare din pag. I-a)

caracterul unei poveri sau umilința pomenei. El trebue să fie în raport cu adevăratele nevoi ale vieții și să se menție permanent pe planul unei recompense naționale pe deplin meritată.

Iată dece sperăm că promisiunile guvernului privitoare la reorganizarea regimului de recompense naționale și de protecție socială și expuse de d. Mihai Antonescu, vice-președintele consiliului de miniștri la conferința de presă de Vinerea trecută, vor fi integral realizate.

Educarea orfanilor și orfanelor de război în școlile și pe socoteala statului, împărțirea de pământuri familiilor apte să muncească, sprijinirea efectivă a invalizilor alcătuesc o serie de măsuri pe care guvernul le promite astăzi solemn. Națiunea întreagă, a cărei recunoștință pentru eroii ei este reală și profundă, va înregistra cu satisfacție îndeplinirea acestor promisiuni. Și, ar fi un act de dreptate, dacă cu acest prilej s'ar revizui și situația invalizilor din trecutul război, reparându-se nedreptățile ce se vor constata.

Indeplinirea sfintei datorii de recunoștință față de vitejii neamului va trebui să alcătuiască în paginile istorice ale luptelor noastre pentru dezrobire și unire, un capitol de mândrie națională.

Aceasta este voința poporului întreg și sperăm că statul o va aduce la îndeplinire.

Bătălia Atlanticului

(Urmare din pag. I-a)

toarea Danemarcei și regiunile învecinate dintre Groenlanda și Islanda.

Amiralitatea germană fiind informtă de prezența unei escadre engleze reduse, în Atlanticul de Nord și vrând să pună capăt navigației convoaelor pe drumul menționat, trimite în ziua de 22 Mai, un cuirasat din cele mai moderne Bismark și unul din cele mai recente crucișătoare Prinz Eugen, care pornesc din portul norvegian Bergen spre Islanda.

Ceața și reaua vizibilitate au împiedicat recunoașterile aeriene prealabile.

In aceste împrejurări are loc întâlnirea dintre forțele navale engleze și cele germane în Strâmtoarea Danemarcei.

Vom arăta momentele succesive ale bătăliei care deși nu atinge proporțiile bătăliilor din războiul cel mare, totuși interesează prin învățămintele sale instructive, atât în ceea ce privește efectele proectilelor de mare calibru asupra cuirasei navelor de linie, cât și pentru rolul extrem de important jucat de avioanele torpiloare purtate de navele port-avioane.

In dimineața zilei de 24 Mai, formațiunile adverse s'au aflat la bătaia eficace a tunurilor de mare calibru. Cuirasatul german Bismark angajează un duel de artilerie, cu cuirasatul englez Hood, la distanța de 21.000 m.

Un proectil de 380 mm., tras de Bismark, pătrunde cuirasa de flanc de 305 mm., a cuirasatului Hood, atinge un depozit de munițiuni și provoacă explozia navei de linie engleze care dispare în adâncurile oceanului în câteva minute, cu toți ofițerii și întregul echipaj.

In cursul luptei navale, cuirasatul englez King George V a fost avariat și tot asemenea crucișătorul greu german Prinz Eugen. Acesta din urmă probabil că s'a retras într'o bază apropiată căci nu mai apare în zilele următoare alături de Bismark.

Să ne oprim puțin asupra cauzelor scufundării lui Hood. Această navă de linie avea deplasament 42.000 tone, o viteză de 31 noduri și armament 8 tunuri 381 mm. Era cea mai mare navă de linie din flotele de război ale lumii. Fiind construită în anul 1918, după bătălia de la Iutland, cuprindea în concepția proectului de construcție toate învățămintele trase din experiențele războiului. Hood era un cuirasat rapid, însă putea fi considerat mai mult un crucișător de bătălie, căci s'a sacrificat la construcția lui cuirasa pentru armament și vitesă. In adevăr cuirasa de flanc a acestei nave era 305 mm., grosime inferioară efectelor proectilelor de 380 mm., trase de navele de linie germane. Astăzi cuirasatele rapide americane de 35.000 tone au sporit cuirasa de flanc la 410 mm., iar cuirasatele noui engleze și franceze au prevăzut o cuirasă de flanc de 406 mm. In aceste condițiuni se explică perforarea cuirasei lui Hood de artileria de 380 mm., a cuirasatului Bismark. Dar bătălia nu s'a limitat la acest duel de artilerie. Bismark fiind lovit de un proectil în prova și-a micșorat viteza, luând drumul spre Sud. Patru nave de linie engleze, însoțite de navele port-avioane Ark Royal și Victorious și de un grup de eclerare, pornesc în urmărire.

In cursul zilei de 24 Mai un avion torpilor de pe Ark Royal lansează o torpilă și avariază pe Bismark. In ziua de 26 Mai ora 21, două avioane torpiloare dau un nou atac și reușesc să avarieze cârma și elicele cuirasatului german. Cuirasatul este atacat noaptea de două distrugătoare prin torpile.

In ziua de 27 Mai, Bismark lovit de 7 torpile aeriene, se scufundă în ocean, într'un punct situat la 400 mile vest de portul Brest.

Pe bord au pierit ofițerii și echipajul, având în fruntea lor pe amiralul Lütyens, care înaintea tragicului sfârșit a lansat memorabilul mesaj: Nava nu mai poate manevra, luptăm până la ultimul obuz. Trăiască Fuehrerul.

După datele ce avem Bismark avea în plină încărcare deplasament 40.000 tone, armament 8 tunuri 380 mm., viteză 28 noduri echipaj 1700 oameni.

După părerea unui critic naval italian, exprimată într'un articol din revista „Ilustrazione italiana" putem reține din această bătălie următoarele învățăminte:

Scufundarea lui Hood se datorește superiorității artileristice și protecției cuirasatelor germane, asupra celor engleze și mai cu seamă aparatelor perfecționate și excelentelor metode de conducerea tirului.

Scufundarea lui Bismark este opera avioaneor torpiloare purtate de nava port-avioane engleză Ark-Royal.

Cum marile bătălii navale se angajează la mari distanțe în Ocean, navele port-avioane, escortate de escadre puternice, dobândesc o valoare excepțională în bătăliile din zonele oceanice.

Trebue să remarcăm că Bismark a fost lipsit de colaborarea aviației Reichului, căci dacă aviația ar fi stăpânit spațiul aerian, nava germană s'ar fi putut retrage în baza navală din Brest și atacul avioanelor torpiloare nu ar fi avut sorți de isbândă.

Vice Amiral I. BĂLĂNESCU

Deschiderea „Leagănului Principele Mircea" din sectorul III Albastru

Duminică la ora 11 dim., s'a inaugurat o instituție de ajutor a copiilor mobilizaților din sectorul III Albastru: **„Leagănul Principele Mircea"**, din strada Ferentari 8.

Leagănul cuprinde un adăpost de zi pentru 80 copii între 3 și 7 ani, ai mobilizaților, ale căror mame muncesc în timpul zilei.

Aci li se dau îngrijiri părintești, masă și îmbrăcăminte uniformă și sunt găzduiți, de la orele 7 dimineața până la 7 seara când mamele copiilor vin și îi iau acasă.

Leagănul este instalat în localul școalei primare de băeți, clădire nouă, modernă, cu o frumoasă grădină.

Au luat parte la inaugurare: d-nii general Modreanu, primarul general al municipiului, colonel Constantinescu, primarul sectorului Albastru; protoereul Traian Costea; preotul paroh și profesorii școalei primare; d-nii avocați V. Vasilescu, consilier; N. G. Marinescu; Ispir, secretarul general al primăriei III, etc.

Soc. **„Principele Mircea"** era reprezentată de d-na Lia V. Brătianu, însoțită de d-ra Cantacuzino și de d-nele membre Marieta P. Stoian, Tantzi N. Marinescu, Irina V. Vasilescu, Maria Davidescu, etc.

Mai erau de față echipa de lucru a elevelor dela liceul „Choisy Mangâru", cari îndeplinesc aci munca de folos obștesc, în cap cu d-na Tulceanu, directoare, d-na Ionescu și alte d-ne profesoare cari au oferit sprijinul lor.

S'a oficiat o rugăciune de protoereul Costea, după care P.S.S. a rostit o cuvântare, arătând rolul important al Leagănului, atât pentru ajutorarea copiilor celor mobilizați, cât și pentru îngrijirea lor spirituală, felicitând pe inițiatori.

D. general Modreanu a arătat că acest adăpost de zi va îndeplini și un rol important educativ, căci va crește micile odrasle în frica lui Dumnezeu, subliniind lipsa de educație de acasă, acești copii venind în majoritate din mediul celor nevoiași. D-sa spune că Leagănul s'a pus în funcțiune numai în câteva zile, datorită d-nei Marieta Stoian, inițiatoarea și d-nei Tantzi Marinescu, — cari au organizat și înzestrat adăpostul cu cele necesare, confecționând și uniforme de vară pentru circa 80 copii.

A răspuns d-na **Tantzi Marinescu** mulțumind pentru sprijinul ce li s'a acordat de Municipiu și exprimând, la rândul său, mulțumiri echipelor de eleve și profesoare ale liceului Choisy-Mangâru și tuturor persoanelor binevoitoare, cari au contribuit la realizarea acestei opere sociale, cum și Băncii de credit a meseriașilor — aceasta făcând o importantă donațiune de mobilier special instituției; asemeni d-nei Lia Brătianu, care a donat personal, imediat suma de 5000 lei ca ajutor.

Efectele bombardamentelor inamice asupra Capitalei

Pentru a lămuri populația Capitalei asupra efectelor provocate de bombardamentele aviației inamice asupra orașului, comandamentul zonei A. A. a Capitalei a organizat o expoziție în incinta cinematografului comunal de vară, de pe terenul dela statuia Brătianu.

Vor fi expuse toate bombele neexplodate găsite pe teritoriul Municipiului București, parașute luminoase, schije de bombe și fotografiile imobilelor deteriorate.

Expoziția va fi deschisă începând de Luni 28 Iulie, ora 8 dimineața. La intrare, se va percepe o taxă benevolă în folosul consiliului de patronaj al operelor sociale.

BULETIN ARHEOLOGIC ȘI NUMISMATIC

Curiozități basarabene

CHEILE BÂCULUI ȘI CHEILE RĂUTULUI

de CONST. MOISIL

Frumoasa și bogata regiune românească dintre Prut și Nistru, care prin vitejia ostașilor noștri de sub comanda providențialului conducător al țării, d. general Ion Antonescu, a fost salvată zilele acestea din ghiarele hrăpăreților Moscoviți, prezintă un interes deosebit și din punct de vedere arheologic și numismatic.

Nenumărate așezări preistorice din vârsta pietrii și a bronzului răsfirate de a lungul apelor, pe coastele dealurilor și pe malurile lacurilor; importantele ruini grecești, romane și bizantine de pe țărmul Nistrului și de pe valurile ce brăzdează Basarabia; bogatele depozite de monete antice, medievale și vechi moldovenești ce se descoperă peste tot, până și dincolo de Nistru; falnicele cetăți de peatră cari păzesc de veacuri vadurile acestui fluviu; impozantele mânăstiri și biserici, ctitorii ale Domnilor și boierilor moldoveni și felurite alte urme de cultură antică și veche românească, sunt tot atâtea mărturii ale unui trecut plin de manifestări spirituale, care este acelaș al întregii Moldove și strâns legat de trecutul cultural din tot teritoriul locuit de poporul românesc.

Am vorbit în alte buletine despre unele monumente antice din Basarabia și voi avea prilejul să vorbesc și de câteva rămășițe culturale vechi românești. De astă dată țin să atrag atențiunea asupra unor monumente curioase, cari sunt caracteristice acestei regiuni și n'au fost până acum destul de cunoscute și de studiate.

Dimitrie Cantemir amintește în importanta sa lucrare Descrierea Moldovei, publicată mai întâi în limba latină pe la 1716, că nu departe de Chișinău se vede un șir de pietre foarte mari, înfipte în pământ una lângă alta, care se prelungește până la Nistru și de acolo până în Crimea. Poporul le numește Cheile Bâcului și crede că au fost puse de diavoli, cari au voit să astupe cu ele râul Bâcu, ce trece pe acolo.

Poetul basarabean Costache Stamate, care a publicat un studiu despre antichitățile de acolo (la 1850 în rusește) amintește și el despre Cheile Bâcului, spunând că acest șir de pietre, construit în formă de zid, începe dela Prut, trece prin codrii Căprianei și taie în lat întreagă Basarabia. Dar adaugă, că locuitorii desgroapă din când în când din ele, astfel că vechiul zid se distruge încetul cu încetul.

Din cauza acestor stricăciuni după vreo 40 de ani nu mai rămaseră din acest lung șir de pietre decât vreo 20 de bucăți în codrii Căprieni; ele erau înalte de vreo 1½ metri deasupra pământului și apropiate una de alta încât formau un adevărat zid. Nu mai știu dacă astăzi se mai păstrează vreuna, mai ales în urma luptelor năprasnice pe care armata noastră a trebuit să le poarte chiar în aceste locuri contra bolșevicilor.

In sfârșit un alt basarabean, marele învățat B. P. Hașdeu, s'a ocupat și el de acest imens șir de pietre și a strâns foarte multe informații, atât literare, cât și documentare, asupra lui. Concluziile la care ajunge, deși nu sunt toate sigure, ne lămuresc, că acest zid a fost construit în antichitate spre a servi de o parte ca hotar între regiunea de sud ocupată aproape neîntrerupt de popoare nomade și cea de nord stăpânită de Daci și apoi de urmașii lor Daco Romanii și Românii; iar de altă parte ca linie fortificată împotriva acelorași nomazi. De aceia în documentele vechi moldovenești el poartă numele de grădiște, ca toate întăriturile străvechi de pe teritoriul românesc.

Dacă în trecut nu s'a putut lămuri decât parțial această problemă, astăzi s'ar putea face cercetări locale și strânge un material mult mai bogat, decât pe vremea lui Hașdeu, material care să permită rezolvarea ei definitivă.

Alte „chei" basarabene, cari prezintă interes istoric și arheologic, sunt cheile Răutului. Acest râu, care traversează ținutul Orheiului, chiar pe lângă acest orășel, și se varsă în Nistru lângă satul Ustia, are malurile foarte stâncoase. In special dela Orhei până la Nistru malul râului formează o coamă de deal de peatră atât de înaltă și piezișă, încât în multe locuri nu poate fi trecută cu piciorul. La vreo 15 km. spre răsărit de Orhei cursul râului formează un cot dublu, în deschizătura căruia se văd ruinele unei mari așezări antice. Cantemir a identificat această așezare cu cetatea dacoromană Petrodava, iar pe temeliile ei se crede că s'a ridicat în evul mediu orășelul moldovenesc Orheiul-Vechiu.

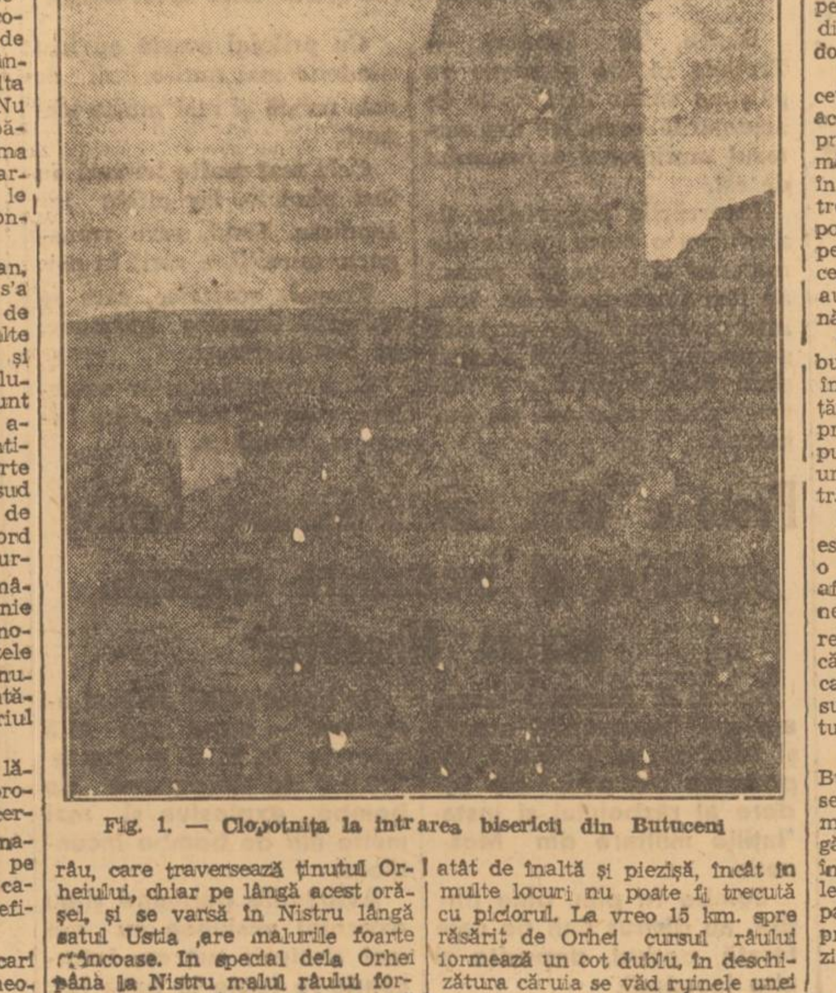

Fig. 1. — Clopotnița la intrarea bisericii din Butuceni

In afară de ruinele acestei cetăți coama dealului stâncos din acest loc prezintă și ea interes, prin faptul că are un mare număr de peșteri și galerii săpate în stâncă. Acestea au servit în trecutul îndepărtat ca loc de adăpost împotriva năvălitorilor de peste Nistru, iar mai târziu, începând din veacul al XVII-lea, au fost utilizate ca chilii de mănăstire.

Căci între satele actuale Trebujeni și Butuceni, deci tocmai în fața ruinelor orașului antic, țărmul de stâncă al Răutului cuprinde în sânul său două grupuri de chilii și două biserici, și unele și celelalte săpate în piatră.

Primul grup, mai în susul apei, este compus din vreo 10 chilii și o biserică, la intrarea căreia se află o inscripție în limba românească, menționând că mănăstirea a fost făcută de Bosie, pârcălabul Orheiului la 1675. Biserica este boltită, iar în unele chilii sunt nișe, în cari sunt scobite paturi de peatră pentru călugări.

Al doilea grup, în fața satului Butuceni, este compus dintr'o biserică mai mare decât cea de mai sus și 11 chilii pentru călugări, de asemenea toate săpate în peatră. Biserica are ferestrele spre Răsărit, iar intrarea în partea opusă a dealului; de asupra acesteia s'a ridicat mai târziu o clopotniță (Fig. 1).

După cum ne spune d. prof. St. Ciobanu, care a publicat un valoros studiu asupra acestei biserici, în Anuarul Comisiunii Monumentelor Istorice, secția Basarabia, din 1924, mănăstirea aceasta a fost părăsită înainte de 1812, de oare ce scările dela intrare s'au surpat, dar pe la 1820 locuitorii din Butuceni ne având biserică, au săpat în dealul stâncos o galerie și au intrat în vechea biserică, unde au găsit câteva icoane cu inscripții românești și o evanghelie. Astfel au făcut din biserica peșterii biserica satului.

Fig. 2. — Schitul Grădiștea

In județul Orhei mai este și altă mănăstire săpată în stâncă, vechiul schit Grădiștea, de pe malul Nistrului. La început acest schit era foarte mic și la chiliile ce erau săpate în malul stâncos nu ducea decât o potecă îngustă săpată și ea în stâncă. Mai târziu ei s'au mutat în vârful dealului, unde au construit o biserică mai spațioasă și chilii mai mari săpate tot în stâncă. Restaurarea aceasta s'a făcut de către marele logofăt Radu Racoviță la 1756. (Fig. 2).

Informații mai bogate asupra mănăstirilor basarabene se găsesc și în publicația lui Zamfir O. Arbore, Basarabia în secolul XIX, publicată de Academia Română.

Sperăm, că odată cu realipirea acestei regiuni la patria mumă, cercetările asupra monumentelor ei vechi se vor face cu mai mult interes și pe scară mult mai întinsă decât până acum.